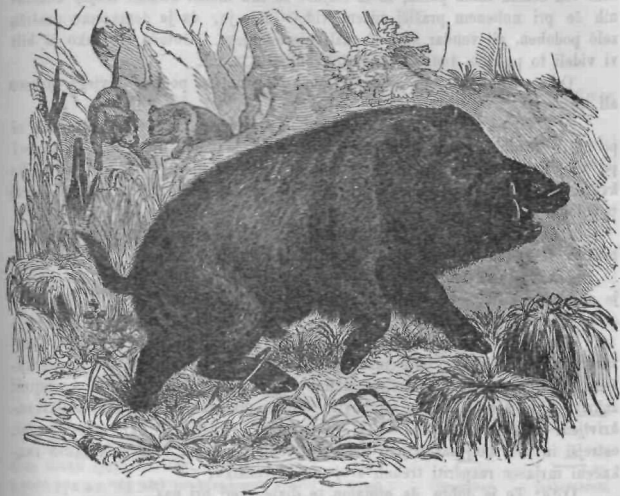

Prirodopisno - natoroznansko polje.

Divji prasec ali mrjasec.

Matijček iz šole domov prišedši, položi knjige na odločeno jim mesto, potem stopi k očetu in jim začne pripovedovati tako-le: „Oče! danes smo imeli v šoli prav veselo in prijetno uro; gosp. učitelj so nam pokazali veliko podobo, na katerej je bila naslikana žival, katerej smo se malo ne vsi smijali; posebno sosedov Jurijček se je smijal takó, da se ni mogel ustaviti in gosp. učitelj so ga morali zaradi mirú v kot k péči postaviti, kjer je moral celo uro stojé poslušati.“

Oče: Rad bi znal, kakšna žival je bila to, da ste se jej toliko smijali.

Matijček. Poslušajte, naj vam povem. Gosp. učitelj pridejo v učilnico in prinesó pod pazduho velik, skupaj zvit papir. Nekateri smo takój uganili, da nam bodo denes pokazali kako podobo, ker vselej, kadar koli prinesó tak papir pod pazduho, precej vemo, da je kaka podoba, katero nam potlej razlagajo. In zadeli smo jo; precej po molitvi, razvijó gosp. učitelj óni papir in ga razobésijo na šolsko tablo; podoba je bila tako velika, da je malo ne vso tablo prekrila. Ko se gosp. učitelj umaknejo v stran, da smo podobo lahko vsi videli, zavpili so nekateri otroci iz vsega grla: „Hà, hà, prasec! prasec!“ in zdajci nastane tak smeh, da so imeli gosp. učitelj dosti opraviti, predno so mir naredili; posebno sosedov Jurijček jim je nagajal, ker se je takó smijal, da se ni mogel poprej ustaviti, dokler ga niso v kot pognali.

Oče: I nu, jaz pač ne umejem, čimu ste se smijali, ako vam so gosp učitelj pokazali podobo prasca, katerega vsak dan vidite lahko doma.

Matijček: Dà oče, ali to ni bil navadni prasec, kakeršne imamo doma, tacega prašiča tudi vi še niste videli nikoli. Bil je velik, da ga je bila vsa šolska tabla polna, in iz čeljust so mu moléli strašni zobjé, kakeršnih še pri nobenem prašiči nisem videl. Res je, da je domačemu prašiču zeló podoben, ali vendar se zeló razlikuje od njega. Gotovo oče, ako bi bili vi videli to podobo, tudi vi bi se bili smijali.

Oče: Aha, zdaj pa že vem; pokazali vam so podobo divjega prasca ali mrjasca.

Matijček: Uganili ste oče; kaj ne, to je čudna žival, kakeršnih ni po naših krajih? Gosp. učitelj so nam rekli, da je bil divji mrjasec poprej po vsej Evropi razširjen, ker pa dela po gozdih in po polji ljudem veliko kvare, zató so ga povsod hudo preganjali in po mnogih krajih so ga že skoraj popolnem zatrli.

Oče: Bral sem, da se divji mrjasci, od katerih izvirajo naši domači prašiči, še vedno dobé po Rusovskem, Poljskem in Ogrskem.

Matijček: Tudi nam so gosp. učitelj to povedali, a rekli so, da jih je največ v Aziji, severnej Afriki, posebno pa v Egiptu.

Oče: Kaj vam so pa še druzega povedali o divjem mrjasci.

Matijček: Rekli so, da je divji mrjasec jako močna zvér in zeló nevaren, ako ga človek s čim razdraži, posebno če ga rani. Razdražen se zažene kakor besen na človeka, zamahne z glavo in ga skuša raniti s svojimi zakrivljenimi zobmi, ki so strahovito orožje divjega mrjasca. Ti veliki zakrivljeni zobjé se imenujéj okla. V spodnej čeljusti ste okli mnogo večji, ostrejši in tudi bolj zakrivljeni nego v gorenjej; s tema zobovoma skuša razkačeni mrjasec razpóriti trebuh svojemu sovražniku.

Oče: To je dobro, da nimamo te divje zverí pri nas.

Matijček: Živé le po močvirnatih gozdih ali barjih, koder si iščejo gob, korenin, črvov, in druzega mrčesa v živež ali hrano; a jeseni pobirajo želod, žir, lešnjake, kostanj in lesnike ter žró vse, kakor naši domači prasci. Po noči gredó tudi na obdelano polje ter napravijo ondu veliko kvare, ker ne samo da mnogo požró in pohlastajo, nego še več poteptajo.

Oče: Divji mrjasec je tudi neznansko uren, skozi največjo goščavo dere tako hitro, kakor nobena druga žival in ravno tako tudi dobro plava.

Matijček: A to je čudno, da tako velika žival, kakor je mrjasec, prav slabo vidi.

Oče: To je, da slabo vidi, ali jako tenko sliši in dobro voha.

Matijček: Gosp. učitelj so nam rekli, da ima v oklu tako silno moč, da človeku, ako ga šavsne v stegno, prereže mesó do kostí; ako ga zadene v trebuh, rezpóri ga, da čreva vèn udarijo in še celó konju lahko trebuh raztrga.

Oče: Vidim, da si si mnogo zapomnil, kar si slišal v šoli in to me zeló veseli, ker vidim da si priden in poslušen.

Matijček: Rekli so tudi gosp. učitelj, da mesó divjega mrjasca ljudjé rajše jedó nego li od domačega prašiča, a to zaradi tega, ker diši po divjačini in je sploh prav tečno in okusno, sosebno od mladih mrjasecev.

Oče: Vse to je res, ali vendar so mu ljubši naši domači prašiči, katerim se naredi pod kožo debela slanina (špeh), ki se izcvrè in rabi v mast. Mati. In turšičeni žganci, z mastjó dobro politi, so izvrstna jed, in ravno danes jih boste imeli.

— 6.

Razne stvari.

Drobtine.

Opomin.

(Po Goethe-ju.)

Srečo čes drugóđ iskati,
Čuj saj ona išče te;
Uči se, ž njo prav ravnati
Saj pri tebi vedno je.

Pouki in resnice.

Siromaštvo ni sramota.
Pokorščina je kinč otrokom.
Previdnost ni še nikomur škodovala,
Mladina se uči, starost se časti,
Hudobnež se boji svoje sence.
Vse posvetno mine.
Posojilo skrbi dela.
Hitéti ni dobro.
Plemenit človek se ne maščuje.

(Prebivalstvo.) Po najnovejšem štetji ljudi 31. dec. 1880. l. ima Ljubljana 24.940 prebivalcev; Celovec jih ima 17.000, Gorica 19.438, Zagreb 30.000, Maribor 16.024, Celje 5170, Idrija 4179, Kamnik 1800, Ljutomer 1200.

Kratkočasnice.

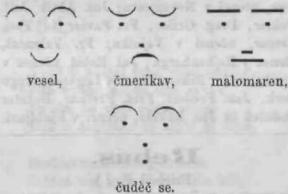
* „Mati, zakaj ne načnete óne debele slanine (špeha), ki visi gori pod streho?“ — „Le počakaj, ljuba hčerka, načnemo jo, kadar pride dolgi dan.“ Te besede je slišal sosed, in ko nečega dne ni bilo matere domá, uporabi to priložnost, ter pride v hišo k hčerki in jej reče: „Dober dan! Kje je óna slanina, ki mi jo je mati pustila?“ — „A kdo ste vi?“ vpraša hčerka. — „Jaz sem dolgi dan,“ odgovori sosed. — „A to ste vi! Nu potlej se popnite tjá gori na podstrešje

in jo vzemite,“ odgovori nepremišljena hčerka.

* Nek trgovec je napravil v svojej prodajalnici razprodajo ter je prilépil na vrata vélik list papirja, na katerem je bilo zapisano, da se tú prodaje blagó po istej ceni, kolikor je on dal zanj. „Za božjo voljo, kako je to mogoče,“ reče mu sosed, „saj vi za to blagó niti niste novčica dali.“

(Stavčeva kratkočasnica.)

Nek stavec si je za kratek čas prav dobro sestavil iz naslednjih pik in črtic naslednje človeške obraze:

Uganke.

- 1) Druge oblači, a samo golo okrog hodi; kaj je to?
- 2) Zijá, pa jezika nima; kdo je to?
- 3) Kaj imaš na desnej roki, kadar greš v šolo?
- 4) Bele kokoške izpod strehe gledajo, pa so vender mokre. Kaj je to?
- 5) Verige, čeverige, same so se skovale, same so se razkovale.
- 6) Na kamenu leleče: lele meni do Bogá, vse polje sem pozobal, pa se še nisem nazobal; kaj je to?

(Odgonetke uganek v prihodnjem listu.)